

Omdat leren werkt!

Hierbij presenteren wij het jaarverslag 2016-2017 van het Regionaal Bureau Zeeuws-Vlaanderen (RBL). Met deze krant informeren wij u over de ontwikkeling van de leerlingaantallen in Zeeuws-Vlaanderen. Ook vindt u gegevens over de vormen van onderwijs die onze leer- en kwalificatieplichtigen het afgelopen jaar volgden. Welke werkzaamheden hebben de RBL-consulenten en -medewerkers uitgevoerd en wat zijn de speerpunten voor het schooljaar 2017-2018?

Begrippen

Leerplicht en kwalificatieplicht

In Nederland zijn kinderen vanaf vijf jaar tot het einde van het schooljaar waarin zij zestien jaar worden op grond van de leerplichtwet verplicht om naar school te gaan. Na de leerplicht volgt de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht duurt tot de dag dat een startkwalificatie is behaald. Of tot de dag dat de jongere 18 jaar wordt.

Voortijdig schoolverlater (VSV'er)

Een voortijdig schoolverlater is een jongere tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat.

Startkwalificatie

Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger.

De taken van het RBL

Het RBL werkt in opdracht van de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten en voert de volgende wettelijke taken uit:

1. uitvoering leerplichtwet 1969;
2. uitvoering van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie;
3. afhandeling aanvragen Leerlingenvervoer.

Onze RBL-consulenten bewaken het recht op onderwijs voor elke leerling in Zeeuws-Vlaanderen. We werken daarbij intensief samen met de scholen in de regio, de teams werk en inkomen binnen onze gemeenten, het samenwerkingsverband (SWV) en hulpverleningsinstanties.

Doel is om leer- en kwalificatieplichtigen die uitvallen op school zo kort mogelijk thuis te laten zitten en een passend onderwijsaanbod te doen.

In de doelgroep 18-23 jaar proberen wij jongeren te helpen en te motiveren een startkwalificatie te halen. Soms lukt dit niet. Dan kijken we of we een maatwerktraject kunnen bieden richting werk of zorg.

De speerpunten van het RBL in 2016-2017

Het RBL had in het schooljaar 2016-2017 de volgende speerpunten:

1. Profileren binnen het basisonderwijs;
2. Contact leggen met de Vlaamse onderwijsinstellingen met Zeeuws-Vlaamse leerlingen;
3. Het actualiseren van het bedrijfsplan van het RBL met inachtneming van de uitbreiding van de wettelijke taken;
4. Investering in de samenwerking met de jeugdhulpverlening;
5. Het opzetten van een overzicht van het onderwijsaanbod en de wetgeving in Vlaanderen en een analyse uitvoeren op de stijging van het aantal leerlingen dat in Vlaanderen onderwijs gaat volgen.

De profilering van het RBL binnen het basisonderwijs is inmiddels een feit. De eerste contacten met het Vlaams

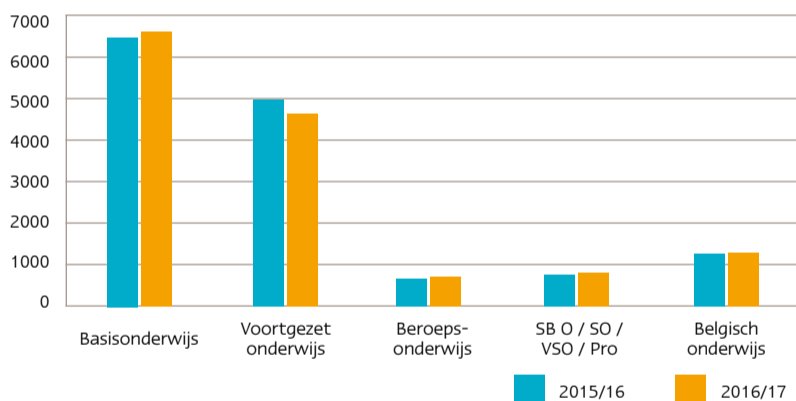
Inhoud

2. Verzuim en vrijstellingen
3. Thema voortijdig schoolverlaten, last onder dwangsom
4. VSV-convenanten + leerlingenvervoer

onderwijs zijn voorbereid en gelegd. Ook hebben we fors geïnvesteerd in het aanhalen van de samenwerking binnen het sociaal domein (jeugdhulp en Werk & Inkomen). Het bedrijfsplan is geactualiseerd. We hebben goed zicht op de leerlingen die onderwijs in België volgen. De redenen waarom mensen voor onderwijs in Vlaanderen kiezen, zijn door de Taskforce voortgezet onderwijs verder onderzocht. Het in kaart brengen van de onderwijsvoorzieningen/wetgeving in België vraagt nog verdere inspanning vanuit het RBL.

Grafiek 1 (peildatum 1 juni 2017)

Aantal leer- en kwalificatieplichtigen per onderwijssoort

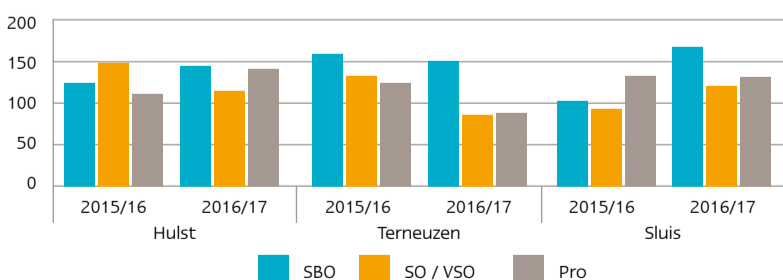
Tabel 1 (peildatum 1 juni 2017)

Onderwijssoort	2015/16	2016/17	Toe-afname	Toe-afname %
Basisonderwijs	6.471	6.534	63	1,0
Voortgezet Onderwijs	4.954	4.704	-250	-5,0
Beroepsonderwijs	608	606	-2	-0,3
SBO/SO/VSO/PRO	699	709	10	1,4
Belgisch onderwijs	1.211	1.251	40	3,3
Totaal	13943	13804	-139	-1,0

Grafiek 2 (peildatum 1 juni 2017)

Aantal inschrijvingen

in speciaal basisonderwijs (sbo), speciaal onderwijs/voortgezet speciaal onderwijs (so/vso) en praktijkonderwijs (pro) per gemeente 5 tot 18 jarigen

Tabel 2 (peildatum 1 juni 2017)

Gemeente	Aantal 5 tot 18 jarigen		% niet regulier onderwijs		% België	
	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17
Hulst	3.677	3.587	4,9	5,2	9,9	10,3
Terneuzen	7.570	7.456	5,8	5,7	6,8	6,9
Sluis	2.827	2.836	2,7	3,3	11,8	13,0
Totaal	14.074	13.879	5,0	5,0	8,6	9,0

Het RBL bezoekt het basisonderwijs

Afgelopen schooljaar hebben wij vanuit het RBL veel tijd en aandacht besteed aan het basisonderwijs. En niet zonder reden. Verzuimproblematiek speelt soms ook al een rol in het basisonderwijs. Directeuren en leerkrachten van de school kennen de gezinnen van hun zorgleerlingen en willen daar waar mogelijk hulp bieden. Ze hebben een zorgplicht voor deze leerlingen, maar vinden het soms lastig een concrete oplossing aan te dragen.

Doel is om zorgleerlingen in een zo vroeg mogelijk stadium in beeld te krijgen en aansluiting te vinden bij deze leerlingen. Gebeurt dit niet, dan zien we bij deze groep leerlingen vaak forse problemen in het voortgezet onderwijs. Het is dan veel moeilijker om aansluiting te vinden bij deze leerling, wat vervolgens de kans op uitval vergroot. Daarom willen we preventief te werk gaan en de werkkrelatie met het basisonderwijs verstevigen.

Toelichting bij tabellen 1, 2 en grafiek 1,2:

Het aantal leerlingen in Zeeuws-Vlaanderen is opnieuw gedaald. De daling treft nu vooral het voortgezet onderwijs. Van de 13.879 kinderen in de leeftijd van 5 tot en met 17 jaar zijn er 13.804 leer- of kwalificatieplichtig. De overigen hebben ofwel een vrijstelling van de leerplicht (31), zijn op peildatum 'absoluut verzuimer' of hebben hun startkwalificatie al behaald.

Het RBL wil meedenken

De RBL-consulent is bij de eerste signalen van zorg vaak nog niet betrokken, maar dit zou in bepaalde situaties wel al meerwaarde kunnen hebben. Denk hierbij bijvoorbeeld aan zorgelijk ziekteverzuim, waarbij niet duidelijk is wat het kind precies mankeert. Of de ouder die regelmatig zijn of haar kind te laat op school brengt of het een dagdeel thuishoudt. Dit zijn voorbeelden waarbij het lastig is de vinger op de zere plek te leggen. Hoe komt het dat de leerling zoveel afwezig is? Onze insteek in deze voorbeelden is niet handhaving van leerplicht maar juist recht op onderwijs waarborgen. We willen school en ouder er graag bewust van maken dat in dergelijke situaties een kind veel onderwijs mist. Wat kan er aan gedaan worden om dit zoveel mogelijk te voorkomen? Als handhaving nodig is, blijven wij dat natuurlijk doen.

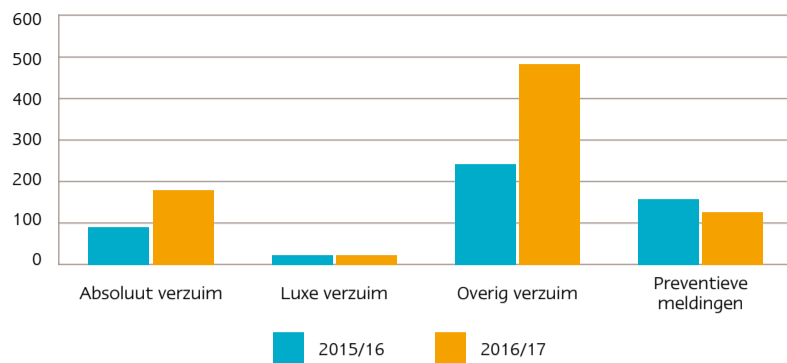
Bezoek basisscholen

In het najaar van 2016 heeft het RBL zich gepresenteerd aan de directies van

de Zeeuws-Vlaamse schoolbesturen. Wij hebben voorlichting gegeven op welke gebieden het RBL naast handhaven ook kan adviseren, bemiddelen en verwijzen. Vervolgens zijn we de gesprekken aangegaan met de schooldirecteuren en intern begeleiders. We hebben kennisgemaakt en de contacten zijn gelegd. De consulenten kijken met een goed gevoel terug op deze bezoeken. Directeuren weten nu beter wie we zijn en wat het RBL voor de school kan betekenen. Dit ervaren we als een positieve stimulans voor de werkkrelatie. Gaandeweg het schooljaar is het RBL meerdere malen ingeschakeld bij situaties waarin leerlingen dreigden uit te vallen vanwege gedragsproblemen, veel ziek waren of regelmatig te laat op school verschenen. In dergelijke situaties slaan het RBL en school de handen ineen en bespreken samen met ouders de mogelijke oplossingen.

Grafiek 3 Totalen schooljaar

Verzuimmeldingen Leer- en kwalificatieplichtigen per soort verzuim

Toelichting op grafiek 3:

Het aantal verzuimmeldingen is fors toegenomen, van 500 naar 796. Een belangrijke oorzaak hiervan is, dat scholen steeds beter melden. Ook herhaalde meldingen moeten nu wettelijk worden geregistreerd.

Afdoening van verzuim

195 waarschuwingen uitgedeeld ten opzichte van 172 waarschuwingen in het jaar ervoor. Dit is een stijging. Echter, het aantal verzuimmeldingen is ook toegenomen.

HALT

Bij herhaaldelijk te laat komen en/of licht verzuim (< 60 uur) kan de RBL-consulent de leerling naar bureau HALT sturen. Een leerling krijgt bij bureau HALT een straf op maat geboden, die past bij de overtreding. Wanneer de jongere de Halt-straf negatief afrondt, maakt de RBL-consulent een proces-verbaal op. Afgelopen schooljaar werden 29 leerlingen doorgestuurd naar HALT. Dit aantal is gelijk aan het jaar ervoor.

Proces-verbaal

De RBL-consulent maakt een proces-verbaal (pv) op bij ernstig verzuim. Het gaat dan om meer dan 60 spijbeluren en/of te laat komen of wanneer de Halt-straf negatief is afgerond. De RBL-consulent stuurt het pv naar het Openbaar Ministerie. De leerplichtige zal zich voor de rechter moeten verantwoorden. In 2016-2017 is het aantal processen-verbaal flink afgenomen in vergelijking met het jaar ervoor. Toen stond het aantal processen-verbaal op 45. Afgelopen schooljaar maakte de consulent 23 pv's

Sinds 1 januari 2017 zijn ook de scholen in het basisonderwijs en het speciaal onderwijs aangesloten op het verzuimloket van DUO. De scholen voor voortgezet onderwijs en het mbo waren dit al langer. Wij hebben een rechtstreekse verbinding met DUO dus alle leerlingen die een school meldt, komen bij het RBL binnen. Er zijn verschillende interventies die de RBL-consulent kan inzetten. Na een verzuimmelding neemt het RBL contact op met de school die meldt. Vervolgens bepaalt de consulent aan de hand van de inhoud van de melding welke interventie hij of zij

zal inzetten. Zodra dit duidelijk is, benadert de consulent de jongere en/of ouders. We bespreken hier de verschillende interventies zoals deze in het schooljaar 2016-2017 zijn ingezet.

Waarschuwing

In sommige gevallen is een gesprek met de jongere en/of ouders voldoende. De RBL-consulent geeft dan een formele waarschuwing. Dit kan gaan om leerlingen die te laat komen of licht verzuimen. Het doel hiervan is dat het verzuim stopt om erger te voorkomen. In het schooljaar 2016-2017 heeft het RBL

Soorten verzuim en definitie van thuiszitters

De school is verantwoordelijk voor het melden van schoolverzuim. Het is erg belangrijk dat het verzuim goed door school wordt geregistreerd. Er zijn verschillende soorten verzuim.

Absoluut verzuim
Er is sprake van absoluut verzuim, wanneer een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling niet ingeschreven staat op een school en geen onderwijs volgt. Dit geldt niet als er sprake is van een verleende vrijstelling.

Relatief verzuim
Bij leerlingen die op school staan ingeschreven, maar de school niet geregeld bezoeken, is er sprake van relatief verzuim. Relatief verzuim is weer onder te verdelen in luxe verzuim en overig verzuim.

- Luxe verzuim**
Van luxe verzuim is sprake wanneer ouders hun kinderen buiten de vastgestelde schoolvakanties mee op vakantie nemen of weghouden van school, zonder dat daar vrijstelling voor is verleend.
- Overig verzuim (voorheen: signaalverzuim)**
Van overig verzuim is sprake bij spijbelen en/of regelmatig te laat komen. Ook ziekte kan een signaal zijn. Overig verzuim kan een uiting zijn van achterliggende problematiek, zoals problemen in de thuissituatie, pestproblemen, middelengebruik of psychische problemen.

16 uur per 4 weken
De wettelijke grens voor het melden van verzuim is 16 uur per 4 weken. Scholen zijn wettelijk verplicht dit te melden.

Preventieve melding
Jongeren die dreigen uit te vallen vanwege motivatieproblemen melden scholen ook bij het RBL. Denk aan leerplichtigen die voor een tweede keer zijn blijven zitten en nog steeds slechte resultaten halen. Door op tijd in te stappen en een begeleidingstraject op te starten, willen wij voorkomen dat zij een voortijdig schoolverlater worden. Maar ook 18+ leerlingen of VSV'ers die opnieuw op school zijn begonnen, kunnen preventief gevolgd worden.

op. Het gaat dan in vrijwel alle gevallen om hardnekkig verzuim, waarbij leerlingen ondanks aangeboden hulp blijven verzuimen. Door middel van een uitspraak van de rechter kan hulpverlening worden afgedwongen.

Trajectbegeleiding

Als de leerling motivatieproblemen heeft, dreigt van school verwijderd te worden of vanwege een problematische thuissituatie school geen prioriteit geeft, start de RBL-consulent een begeleidingstraject op. School, RBL, ouders en de jongere kijken samen naar mogelijke oplossingen om daadwerkelijke uitval te voorkomen. De inzet van trajectbegeleiding bij leerlingen in de leer- en kwalificatieplichtige leeftijd is opnieuw gedaald. Afgelopen schooljaar startte de

consulent 32 nieuwe trajecten op. Het schooljaar 2015-2016 waren dit er nog 40. Deze verdere afname wordt verklaard door de versterking van de interne zorgstructuur binnen de scholen. Daarnaast biedt Scalda aan leerlingen een maatwerktraject waarbij de school intensief begeleidt.

Traject voortijdig schoolverlaten

Iedere jongere tot 23 jaar die het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie, is een voortijdig schoolverlater. Deze kwetsbare jongeren worden door de RBL-consulent benaderd om hen te motiveren om toch verder te leren en als dat niet lukt te begeleiden naar werk. In het schooljaar 2016-2017 zijn er 32 VSV-trajecten opgestart, tegenover 19 in het jaar ervoor.

Uit de administratie van het RBL blijkt, dat het RBL de met de gemeenten gemaakte afspraken nakomt. Aanvragen en meldingen worden tijdig in behandeling genomen en de afhandeling vindt binnen de afgesproken termijn plaats.

Vrijstelling van de leerplicht in het schooljaar 2016-2017 en thuiszitters

In Nederland zijn kinderen vanaf vijf jaar tot het einde van het schooljaar waarin zij zestien jaar worden op grond van de Leerplichtwet verplicht om naar school te gaan. Op grond van de kwalificatieplicht moeten jongeren, als ze nog geen startkwalificatie hebben, tot achttien jaar onderwijs volgen. In bepaalde omstandigheden is er een uitzondering op deze regel mogelijk en kunnen ouders een beroep op vrijstelling van de inschrijvingsplicht doen op grond van de leerplichtwet.

Tabel 3

Aard van de vrijstelling	2015/16	2016/17
1. Lichamelijke of psychische gronden (artikel 5a), tijdelijke vrijstelling	42	7
2. Lichamelijke of psychische gronden (artikel 5a), permanente vrijstelling		23
3. Bedenkingen tegen richting van school (artikel 5b)	0	0
4. Bezoeken van school in het buitenland (artikel 5c)	1.211	1.251
5. Bijzondere omstandigheden, waarbij de jongere ander onderwijs volgt (16-17 jaar) (artikel 15)	2	1

Met de invoering van passend onderwijs wordt er gestreefd naar zoveel mogelijke passende oplossingen binnen het onderwijs dat in de regio voorhanden is. Het aantal vrijstellingen op lichamelijke of psychische

gronden neemt af. In het schooljaar 2016-2017 zijn er nog 30 vrijstellingen op grond van artikel 5 onder a afgegeven. Een aantal kinderen volgt onderwijs in België. Ouders dienen een verklaring in of zogenoemd schoolattest van de school. Hierin staat dat de leerling is ingeschreven en de school regelmatig bezoekt. Dit beroep op vrijstelling dient jaarlijks gedaan te worden zolang de leerling in België onderwijs volgt.

Thuiszitters

Een thuiszitter is een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht, die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt, zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht of vrijstelling heeft van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.

In Zeeuws-Vlaanderen werken we met het thuiszitters-protocol. Als er sprake is van een (dreigende) thuiszitter draait het om goede samenwerking tussen scholen, samenwerkingsverbanden, RBL en andere partijen zoals jeugdhulpverlening. In het schooljaar 2015-2016 was er sprake van 1 thuiszitter. Er was sprake van complexe problematiek. Deze leerling is uiteindelijk geplaatst op een andere school.

Last onder dwangsom

Met ingang van het schooljaar 2016-2017 zet het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) het instrument 'last onder dwangsom' (LOD) in bij het handhaven van het leerrecht van kinderen.

Betekenis en doel van een last onder dwangsom

Een last onder dwangsom is een zogenaamde herstelsanctie. Dat houdt in dat de sanctie is gericht op het beëindigen van een bepaalde overtreding en de rechtmatige situatie te herstellen. Daarnaast is het ook als preventiemiddel een mogelijkheid wanneer er een onrechtmatige situatie dreigt. De dwangsom houdt in dat een bepaalde overtreding niet meer mag worden begaan of moet worden beëindigd. Wordt dat niet gedaan, dan wordt per tijdseenheid (bijvoorbeeld per dag), per afzonderlijke overtreding of in één keer een bedrag verbeurd verklaard. De overtreder moet dit bedrag betalen wanneer hij niet voldoet aan de voorwaarden van de last onder dwangsom.

Waarom zet het RBL LOD in?

Het is de wettelijke opdracht van het RBL om een sluitende verzuimregistratie te voeren en te controleren of kinderen daadwerkelijk op school zitten. Dit kost jaarlijks veel tijd. Het RBL schrijft ouders van kinderen waarvan de school niet bekend is, meerdere malen aan. Vervolgens gaat het RBL op huisbezoek en in het uiterste geval wordt een proces-verbaal opgemaakt. In de

praktijk blijkt vaak, dat ouders het nut en de noodzaak er niet van inzien om het RBL te voorzien van de benodigde informatie, terwijl deze informatie voor het RBL erg belangrijk is om uitvoering te kunnen geven aan hun opdracht: het bewaken van het leerrecht van kinderen en het voorkomen van thuiszitten en verzuim. Voor de inzet van LOD richt het RBL zich in eerste instantie op de leerlingen die waarschijnlijk onderwijs volgen in België. Het gaat om circa 1.300 leeren kwalificatieplichtigen in Zeeuws-Vlaanderen. Ouders van deze leerlingen moeten jaarlijks een beroep doen op vrijstelling in het kader van de leerplichtwet, waarbij ouders door middel van een verklaring van de school moeten aantonen dat hun kind daadwerkelijk onderwijs volgt in België.

Bevindingen na het eerste jaar

We beschouwen de mogelijke inzet van het instrument LOD als een groot succes. Met minder inspanningen heeft het RBL in kortere tijd een volledig beeld van de inschrijvingen. Enkel al het informeren van ouders over de mogelijkheid van het RBL om een LOD in te zetten, zorgde ervoor dat ruim 94% van de ouders tijdig zorgde voor de benodigde inschrijving/vrijstellingsaanvraag. Nog eens 5% reageerde tijdig

(dus voor het verstrijken van de begunstigingstermijn) toen het RBL het concrete voornemen stuurde om een LOD op te leggen. Bij de resterende ouders hebben we ervoor gekozen om geen LOD op te leggen, maar nog een huisbezoek te brengen en hebben ouders alsnog voldaan aan hun verplichtingen. We gaan dan ook door met de inzet van het instrument LOD.

Toelichting bij grafiek 4:

Van de 4930 jongeren tussen de 18 en 23 jaar heeft 57% een startkwalificatie. 22% heeft nog geen startkwalificatie en gaat nog naar school. Het aantal jongeren dat op school zit of een startkwalificatie heeft is toegenomen met 12,4% ten opzichte van vorig schooljaar. 21% van de Zeeuws-Vlaamse jongeren heeft geen startkwalificatie en gaat niet naar school, althans niet in Nederland.

Toelichting bij grafiek 5:

Van de jongeren zonder startkwalificatie heeft bijna 42% werk. 18% van de jongeren zonder startkwalificatie heeft een uitkering. Dit percentage is gedaald ten opzichte van vorig schooljaar. Van de overige jongeren wachten we op de peildatum nog op de inkomensgegevens (56) of hebben we geen gegevens (353). Van die laatste categorie schatten we in, dat een groot gedeelte in Vlaanderen werkt of onderwijs volgt. Dit hebben we echter nog niet in beeld.

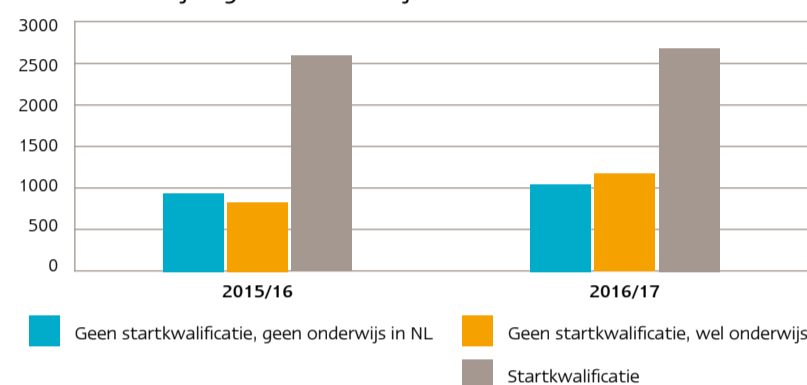
Startkwalificaties en voortijdig schoolverlaters in Zeeuws-Vlaanderen

In het schooljaar 2016-2017 heeft het RBL 130 voortijdig schoolverlaters begeleid. 80 van deze trajecten zijn afgerond. In 14 gevallen is het gelukt om een jongere terug toe te leiden naar het onderwijs. In bijna de helft van de gevallen (37) is een jongere aan het werk gegaan. In 10 gevallen is de jongere toegeleid naar het jongerenloket voor een

traject richting werk. In de overige gevallen bleek een jongere niet bemiddelbaar of verhuisden ze. Jongeren die al geruime tijd thuis zitten zijn vaak moeilijk te bemiddelen. Zij hebben een grote afstand tot het onderwijs en de arbeidsmarkt. De trajectbegeleiding is daardoor intensief.

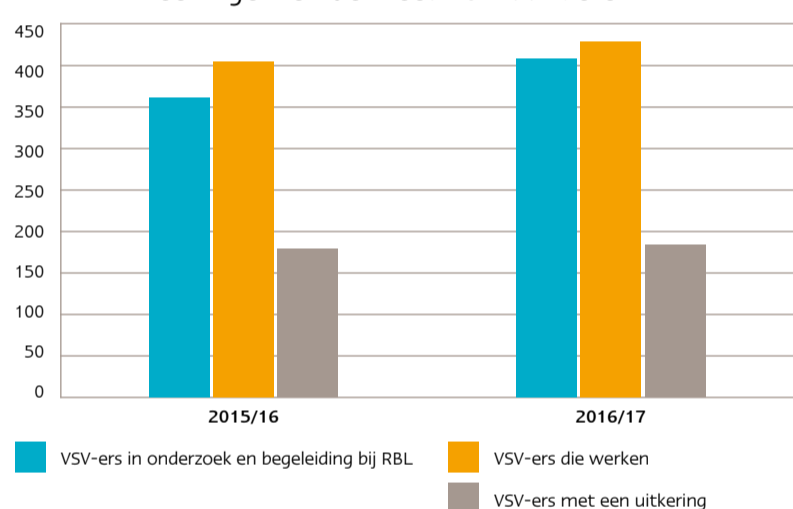
Grafiek 4 (peildatum 1 juni 2017)

Aantal jongeren 18 - 23 jaar Zeeuws Vlaanderen

Grafiek 5 (peildatum 1 juni 2017)

Leerlingenvervoer Zeeuws Vlaanderen

Wat houdt de opleiding Entree in? We vragen het Marc Remery

Entree is een mbo-opleiding op niveau 1. In Zeeuws-Vlaanderen verzorgt Scaldia de entree-opleidingen waarbij de jongere kan kiezen uit zes profielen: assistent dienstverlening en zorg, assistent bouwen, wonen en onderhoud, assistent verkoop/retail, assistent horeca/voeding, assistent installatie en constructietechniek en assistent plant of (groene) leefomgeving. Marc Remery, RBL-consulent voor Entrée, licht een en ander nader toe.

Wat is de Entree?

Marc: "De entree-opleiding is er voor jongeren zonder een diploma van een vooropleiding. Deze entree-opleiding bereidt jongeren voor op de arbeidsmarkt of op doorstroming naar een mbo-opleiding op niveau 2. Tijdens de entree-opleiding kunnen leerlingen de belangrijkste vaardigheden ontwikkelen die zij nodig hebben om aan het werk te gaan. De opleiding duurt 1 jaar en bereidt leerlingen voor op assisterende functies op de arbeidsmarkt. Ze krijgen onderwijs op school en in de praktijk. Daarbij krijgen ze intensieve (individuele) coaching en loopbaanbegeleiding.

Een leerling moet stoppen.

Wat dan? "Het RBL stapt in op het moment dat de jongere moet stoppen met de opleiding en er geen alternatieve opleiding voor deze jongere is", licht

Marc toe. "De uitstroom van deze jongere is vaak richting werk. Dit loopt via de reguliere werkvoorziening van het WerkServicePunt. Soms heeft deze jongere baat bij een coach of begeleiding op bepaalde gebieden. Dan biedt een trajectbegeleider van het RBL ondersteuning.

Waarom verschilt de aanpak van Entree met andere opleidingen? Wat is de rol van de RBL-consulent?

"De entree-opleiding zet zelf een coach in om de leerling te begeleiden", schetst Marc. "Veelal heeft een leerling een zorgelijke of problematische achtergrond qua school gerelateerde zaken of op andere gebieden en heeft daarbij begeleiding nodig. Deze taak ligt bij de coach. Als er sprake is van dreigend uitval is het RBL al in een vroeg stadium betrokken. Om deze stap te waarborgen vindt wekelijks overleg plaats tussen de coaches en

de RBL-consulent. Als de jongere geen problemen kent met betrekking tot (dreigend) schooluitval, blijft de coach eerste contactpersoon voor de leerling. Ook zorgt de coach voor nazorg als de leerling doorstroomt naar niveau 2. Maar als er sprake is van verzuim, pakt de coach de rol van begeleider en de RBL-consulent is op dat moment de handhaver."

Als consulent op Entree heb je te maken met leerlingen die jonger en ouder zijn dan 18 jaar. Maakt dat het lastig?

Marc vindt dit niet lastig. "Bij leer- en kwalificatieplichtigen, dus jonger dan 18 jaar, heb je als consulent meer dwingende middelen om de jongere duidelijk te maken dat het verzuim moet stoppen. Als een jongere 18 jaar of ouder is, heb je geen wettelijk kader meer, maar kan je als consulent wel met de student in gesprek gaan om te praten over de gevolgen van spijbelen. Verzuim kan bijvoorbeeld de consequentie hebben dat je je studiefinanciering verliest. Klopt hij of zij bij de gemeente aan voor bijstand, dan zal eerst gekeken worden naar de reden van uitval op school. Is de jongere hierin zelf verwijtbaar, dan kan er een maatregel (bijvoorbeeld een korting op de uitkering) worden

"Een gemotiveerde leerling op een passende plek, dat is het doel."

opgelegd. Het RBL gaat dan aan de slag om deze jongere naar werk toe te leiden of passende zorg te bieden. Hoe dan ook, handhaving en coaching blijven maatwerk. Dat levert natuurlijk wel eens spanning op, maar ook dat komt goed. Als iedereen die betrokken is bij de jongere maar hetzelfde doel

heeft. En dat is een gemotiveerde leerling op een passende plek, aldus Marc.

Landelijke VSV-aanpak

Op 15 februari 2015 geeft de minister in de Kamerbrief "Succesvolle aanpak voortijdig schoolverlaten krijgt een krachtig vervolg" aan dat het aantal nieuwe VSV-ers nog verder moet dalen (landelijk naar 20.000 in 2021). De aanpak 'voortijdig schoolverlaten' wordt voortgezet in de periode 2016-2020. Belangrijkste doelgroepen blijven: jongeren van 12 tot 23 jaar in vo/mbo (vooral verzuimaanpak) en de activering van de oud-VSV'ers. Ook moet er een aanpak komen voor jongeren waarvoor de startkwalificatie niet haalbaar is: de jongeren in een kwetsbare positie. RMC-regio's en onderwijs stellen gezamenlijk een regionaal programma op en krijgen hiervoor ook extra budget. In tegenstelling tot voorafgaande jaren wordt het budget niet volledig uitgekeerd aan het onderwijs, maar ontvangt ook het RBL extra geld. Scholen ontvangen daarnaast nog een prestatiegebonden budget. Het Zeeuws-Vlaamse programma-budget bedraagt 412.500 euro per jaar (zonder het prestatiegebonden budget onderwijs).

Inzet vanuit het VSV-convenant

Het RBL ontvangt de komende jaren 70.000 euro per jaar om de verzuimaanpak 18+ (naast de reguliere verzuimaanpak) te continueren. Ook om de jongeren in een kwetsbare positie te begeleiden mag 70.000 euro per jaar extra ingezet worden. De scholen zetten ook in op de verzuimaanpak 18+ (51.500 euro per jaar), plusvoorzieningen (160.000 euro

per jaar) en het begeleiden van jongeren in een kwetsbare positie naar vervolgonderwijs (61.000 euro per jaar). De opdracht die we hebben is overigens meeromvattend, nu we door het Rijk nadrukkelijk worden aangesproken op onze verantwoordelijkheid om ook oud-VSV'ers te benaderen en deze groep te (blijven) monitoren.

Extra taken voor het RBL

In de basistaak van het RBL zat al dat ze van al haar jonge inwoners tot 23 jaar in beeld heeft wie wel of niet op school zit en wie nog geen startkwalificatie heeft. Het RBL heeft de taak om deze jongeren na uitval door te leiden naar onderwijs (voor wie dat mogelijk is) of naar het gemeentelijk domein dat ze zal begeleiden naar de arbeidsmarkt. De gemeenten hebben er echter ook taken bij gekregen. Het RBL voert deze taken uit:

- De monitoring van de jongeren in een kwetsbare positie (dit zijn overstappers/uitvallers vanuit praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, Entree-opleiding, vo-basisberoepsgerichte leerweg) hoort in de nieuwe taakstelling. Waar deze jongeren het onderwijs verlaten zonder enig perspectief gaat het RBL aan de slag om in directe samenwerking binnen het sociaal domein en/of onderwijs een oplossing te realiseren (werk, plaatsing, traject). Er is gelukkig al veel ervaring opgedaan met deze werkwijze doordat in een ESF-projectaanpak geëxperimenteerd is

in de praktijk. Deze ervaring komt nu goed van pas.

- De opdracht om alle oud-VSV'ers te benaderen en de opdracht om deze groep te (blijven) monitoren. Het RBL was hier al ver mee doordat ze de arbeidsgegevens van de jongeren importeert in haar volgsysteem. Daarmee is beter te bepalen welke jongeren in een zorgelijke situatie verkeren.
- Bestuurlijk overleg organiseren waarmee een vangnet voor jongeren in kwetsbare positie wordt gevormd. Betrokken regionale partners (bestuurders van de RMC-contactgemeente, centrumgemeente arbeidsmarktregio, het mbo, en vertegenwoordigers van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs) voeren minimaal een keer per jaar bestuurlijk overleg.

Succes van de aanpak

Het Rijk monitort het succes van de aanpak voortijdig schoolverlaten door jaarlijks per onderwijssoort het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in beeld te brengen. Het gaat dan om jongeren die gedurende het voorafgaande schooljaar de school hebben verlaten en op 1 oktober niet (opnieuw) stonden ingeschreven. De (voorlopige) cijfers over het schooljaar 2016-2017 zijn op dit moment nog niet bekend gemaakt en ook de definitieve cijfers over het schooljaar 2015-2016 zijn er nog niet. Wij zullen beschikbare cijfers, inclusief onze eigen analyse, actief verstrekken aan de Zeeuws-Vlaamse gemeenteraden.

Toelichting bij financieel overzicht:

In 2016 bedroeg de formatie van het RBL 8,48 fte. Hiervan werd 1 fte ingezet voor het leerlingenvervoer, 4,38 fte voor leerplicht, 4,20 fte voor de RMC-functie. Naast de RMC-rijksvergoeding en de gemeentelijke bijdragen hebben we ook ESF-middelen en middelen uit de VSV-convenanten ingezet. De inkomsten uit ESF (ten behoeve van inzet kwetsbare jongeren) en de VSV-convenanten (ten behoeve van aanpak voortijdig school-verlaten) vielen in 2016 iets hoger uit dan begroot evenals de salariskosten van medewerkers ten behoeve van deze projecten. De voorziene onttrekking aan de RMC-reserve viel lager uit dan begroot. De reserve RMC bedraagt per 1 januari 2017 ongeveer 230.000 euro en moet worden besteed aan de RMC-functie. In 2016 was er een onderbesteding ten behoeve van leerplicht. Deze vacature ruimte is inmiddels ingevuld. Ook was er een onderbesteding op leerlingenvervoer, omdat de medewerker leerlingenvervoer via Dethon werd ingeleend tegen lagere kosten. Hierdoor vielen de gemeentelijke bijdragen over 2016 lager uit dan op grond van de afspraken in de dienstverlenings-overeenkomst en de begroting werd verondersteld. Dit is inmiddels verrekend met de deelnemende gemeenten. Er is geen sprake van structureel lagere kosten.

Bezwaar, beroep en klachten bij het RBL

In het schooljaar 2016-2017 heeft het RBL geen formele klachten ontvangen. In één geval hebben ouders bezwaar ingediend tegen een afwijzing van een verzoek om leerlingenvervoer. Dit bezwaar is ongegrond verklaard.

Leerlingenvervoer in Zeeuws-Vlaanderen

In principe gaan leerlingen op eigen gelegenheid naar school. Maar als de school te ver van huis ligt of als je door een handicap niet zelf naar school kan gaan, kun je in aanmerking komen voor leerlingenvervoer of krijgen de ouders een vergoeding van de reiskosten van en naar school.

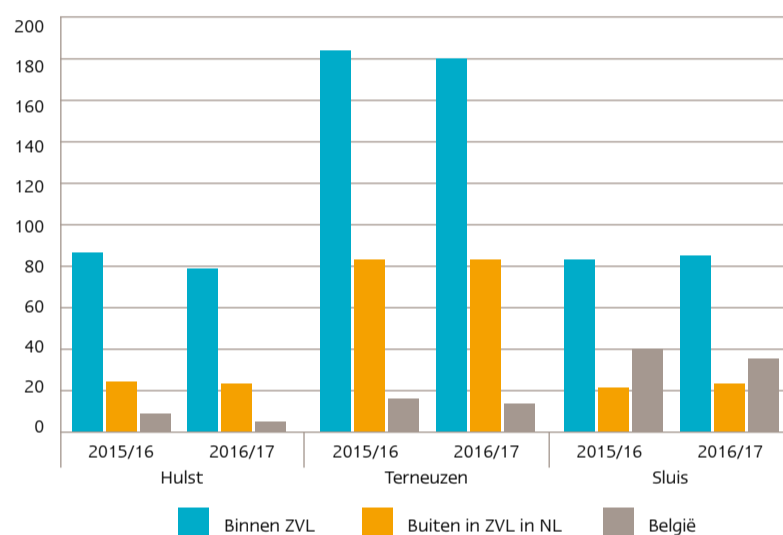
Voor leerlingenvervoer komen leerlingen in aanmerking die:

- door hun levensovertuiging een school voor basisonderwijs bezoeken die verder ligt dan de door gemeenten of wettelijk voorgeschreven kilometergrens;
- door hun handicap niet zelfstandig met het openbaar vervoer kunnen reizen;

De gemeenten moeten zorgen voor een 'passende vervoersvoorziening' voor kinderen die op grond van hun handicap of de afstand tot de dichtstbijzijnde toegankelijke school (op grond van denominatie, dan wel afstand) recht hebben op leerlingenvervoer. Er zijn verschillende mogelijkheden voor leerlingenvervoer: zo kan een kind een openbaarvervoerabonnement krijgen (eventueel ook voor de begeleider), gebruik maken van georganiseerd vervoer met bus of taxi (aangepast vervoer) of de ouder krijgt een vergoeding voor het zelf halen en brengen van hun kinderen.

Grafiek 6 (peildatum 30 juni 2017)

Leerlingenvervoer Zeeuws Vlaanderen

Tabel 4 (peildatum 30 juni 2017)

	Openbaar Vervoer		Eigen vervoer		Aangepast vervoer (taxi)	
	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17
Basisonderwijs (incl. SBO)	65	61	15	12	118	109
Voortgezet onderwijs (vo)	3	2	0	0	17	10
(voortgezet) Speciaal onderwijs (so)	25	43	14	9	271	264
Totaal	93	106	29	21	406	383

Toelichting bij grafiek 6 en tabel 4:

In het schooljaar 2016-2017 hebben 510 leerlingen gebruik gemaakt van het leerlingenvervoer. Dit aantal ligt iets lager dan vorig jaar, de daling komt overeen met de totale daling van het aantal leerlingen in Zeeuws-Vlaanderen. De verschuiving van aangepast vervoer in het vso naar

openbaar vervoer valt op, evenals de daling van vervoer van vo-leerlingen. We kijken goed of een leerling met het openbaar vervoer kan reizen. Zo ja, dan is taxivervoer niet aan de orde. Het aantal toekenningen openbaar vervoer voor vso-leerlingen is dan ook toegenomen.

Financieel overzicht

RBL	Begroting	Jaarrekening	Bijdrage gemeenten 2016	Begroting 2017 (1 ^e wijziging)
Uitgaven				
Leerplicht	354.809,00	279.043,00	198.320,00	366.699,00
RMC	448.881,00	507.972,00		511.391,00
Leerlingenvervoer	49.000,00	15.878,00	15.878,00	49.887,00
	852.690,00	802.893,00	214.198,00	927.977,00
Inkomsten				
Bijdrage Hulst	82.636,00	54.833,00	54.833,00	86.791,00
Bijdrage Terneuzen	172.715,00	114.604,00	114.604,00	180.863,00
Bijdrage Sluis	67.458,00	44.761,00	44.761,00	70.145,00
Bijdrage totaal	322.809,00	214.198,00		337.799,00
RMC rijksvergoeding	321.000,00	329.651,00		321.743,00
RMC rijksvergoeding kwalificatieplicht	81.000,00	80.723,00		78.787,00
Overig	127.881,00	178.321,00		189.648,00
Totaal	852.690,00	802.893,00	0,00	927.977,00

Speerpunten RBL voor 2017-2018

Ook in het schooljaar 2017-2018 zijn we weer hard aan de slag om het RBL verder te ontwikkelen.

Voor 2017 en 2018 heeft het RBL de volgende speerpunten vastgesteld:

1. Aankopen en inrichten van een voor ouders én het RBL gebruiksvriendelijke applicatie voor het indienen en verwerken van aanvragen leerlingenvervoer;
2. Verder stimuleren van zelfredzaamheid binnen het leerlingenvervoer in samenwerking met het onderwijs;
3. Verdere afspraken maken met Vlaamse scholen over de verzuimaanpak;
4. Extra inzet op het begeleiden van de oud VSV'ers (75 jongeren extra per jaar benaderen en begeleiden);
5. Samenwerking rondom kwetsbare jongeren met de 3 lokale uitvoeringsorganisaties (aan-z, Porthos Sluis, Hulst voor Elkaar) versterken.

Colofon

Redactie
Pieter Bervoets, Saskia Hamelink,
Sandra Goossen, Mike Jansen,
Saskia de Vries-Beeke

Ontwerp
Nilsson

Contact

Bezoekadres
Stadhuisplein 1
4531 GZ Terneuzen

Postadres
Postbus 35
4530 AA Terneuzen

Antwoordadres
Antwoordnummer 91
4530 VB Terneuzen

T: 0115 - 455 000
F: 0115 - 618 428
E: rbl@terneuzen.nl

www.lereninzeeland.nl

